

Sygn. akt V KK 101/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **K. M.**,

skazanego z art. 210 § 2 d.k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 kwietnia 2014 r.

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2012 r.,

utrzymującego w mocy zarządzenie upoważnionego sędziego z dnia 3 stycznia 2012 r.,

p o s t a n o w i ł :

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w J. postanowieniem z dnia 10 października 2011 r., sygn. akt ... 1358/11/owz, odwołał warunkowe przedterminowe zwolnienie, udzielone K. M. postanowieniem Sądu Okręgowego w J. z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt ...346/09/wz i zarządził wykonanie reszty nieodbytych kar pozbawienia wolności w sprawach szczegółowo wymienionych w tymże postanowieniu.

Powyższe orzeczenie zostało doręczone warunkowo zwolnionemu na adres Zakładu Karnego w Republice Czeskiej, w którym był wówczas osadzony. K. M. odebrał odpis postanowienia w dniu 9 grudnia 2011 r.

W dniu 22 grudnia 2011 r. do Sądu Okręgowego w J. wpłynęło zażalenie skazanego na postanowienie z dnia 10 października 2011 r., sygn. akt ... 1358/11/ozw. Zarządzeniem z dnia 3 stycznia 2012 r. odmówiono jednak przyjęcia tego zażalenia, jako złożonego po upływie 7-dniowego terminu.

Na zarządzenie w przedmiocie odmowy przyjęcia zażalenia skazany wniósł zażalenie. W wyniku jego rozpoznania Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2012 r., sygn. akt ... 590/12, utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2012 r. – na korzyść skazanego – wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił on rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k., polegające na nierozważeniu i nieustosunkowaniu się do zarzutów podniesionych przez skazanego w zażaleniu na zarządzenie o odmowie przyjęcia zażalenia. Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskim jest zasadna i to w stopniu, który uprawnia Sąd Najwyższy do wydania rozstrzygnięcia w jej przedmiocie w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Przed merytorycznym odniesieniem się do treści jej zarzutów, należy stwierdzić, iż w świetle przesłanki określonej w art. 521 § 1 *in fine* k.p.k. uznać należy dopuszczalność kasacji pochodzącej od podmiotu kwalifikowanego, wniesionej od wydanego w postępowaniu wykonawczym postanowienia sądu nieuwzględniającego zażalenia strony na zarządzenie o odmowie przyjęcia środka odwoławczego w sprawie, w której głównym przedmiotem jest decyzja w przedmiocie odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia. Niewątpliwie bowiem postanowienie utrzymujące w mocy wydane na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. zarządzenie o odmowie przyjęcia zażalenia zamyka pewną istotną sądową

kwestię i uznać należy, że choć wprawdzie dotyczy ona postępowania wykonawczego, a nie głównego nurtu procesu, to jednak „kończy postępowanie” - w rozumieniu art. 521 § 1 k.p.k. Przedmiotem tego postępowania jest bowiem tak ważka dla strony sprawa, jak orzeczenie o nieskuteczności zastosowanego wcześniej środka probacyjnego i konieczności powrotu skazanego do zakładu karnego celem odbycia kar, które objęte były wcześniejszą decyzją o jego warunkowym przedterminowym zwolnieniu.

W orzecznictwie sądowym zasadnie podkreśla się, że uprawnienie do wniesienia skargi kasacyjnej w postępowaniu wykonawczym ma charakter ograniczony i przysługuje jedynie tzw. podmiotom kwalifikowanym, wskazanym w art. 521 § 1 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013 r., sygn. akt III K.K. 231/13, OSNKW z 2013 r., z. 12, poz.103).

Podnosi się również, że postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym, powodujące trwałe przekształcenie sposobu wykonania kary, należy uznać za kończące postępowanie sądowe w danej sprawie. Dotyczy to - między innymi - właśnie kwestii warunkowego przedterminowego zwolnienia, a także zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary czy zatarcia skazania (patrz T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*. Zakamycze, 2003 – komentarz do art. 521 § 1 k.p.k., a nadto J. Grajewski, S. Steinborn – *Komentarz aktualizowany do art. 521 § 1 k.p.k.*, LEX/el., 2014). Skonstatować zatem należy, że dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej w trybie art. 521 § 1 k.p.k. w realiach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości.

Odnosząc się natomiast do meritum zarzutów skargi kasacyjnej stwierdzić należy, że całkowitą rację ma Rzecznik Praw Obywatelskich, że zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sposób rażący narusza wymóg określony w art. 433 § 2 k.p.k. Sąd Apelacyjny bowiem w ogóle nie odniósł się do szeroko podnoszonych przez skazanego w zażaleniu kwestii związanych z jego twierdzeniem o terminowym złożeniu przez niego środka odwoławczego w administracji czeskiego zakładu karnego. Zamiast tego Sąd ten skwitował, iż w pełni akceptuje zaskarżone postanowienie, chociaż z treści tej wydanej w formie zarządzenia z dnia 3 stycznia 2012r. decyzji upoważnionego sędziego podniesiono tylko tyle, że uchybienie 7 – dniowemu terminowi wynikało z

faktu, iż „skazany odebrał odpis postanowienia 9.12.2011 r., a zażalenie wysłał 19.12.2011 r., co wynika z pieczęci pocztowej”.

Taki sposób rozpoznania zarzutów i odniesienia się - a raczej jego braku - do argumentacji zwykłego środka odwoławczego, nie spełnia minimalnych standardów, jakich wymaga się od instancji odwoławczej. Wszak w obszernym zażaleniu, a następnie nadesłanym w dniu 10 kwietnia 2012 r. piśmie uzupełniającym (k.60) oraz w załączniku (k. 62) K. M. uprawdopodobnił i udokumentował przedstawianą przez siebie tezę, iż zażalenie złożył w terminie, oddając je w dniu 16 grudnia 2012 r. do rąk wychowawcy czeskiego zakładu karnego. Wydając zaskarżone postanowienie w dniu 30 kwietnia 2012 r. Sąd Apelacyjny dysponował zatem powyższymi informacjami, ale nie tylko, że ich nie uwzględnił, ale nawet w ogóle się do nich nie ustosunkował. Taki sposób procedowania w sposób rażący narusza wymogi rzetelnego procesu, którego podstawą w instancji odwoławczej jest rozważenie zarzutów wniesionego środka odwoławczego, czego zaskarżone kasacją postanowienie nie spełnia nawet w zakresie elementarnym.

Z powyższego względu zaskarżone postanowienie, jako dotknięte istotną i rażącą obrazą przepisów wskazanych w kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich, musiało ulec uchyleniu.